

MEWLÛDA NETEMAM YA ŞÊX QUTBEDÎNÊ KORÎKÎ: AWIRVEDANEK LI SER TAYBETMENDIYÊN ZIMANÎ YÊN METNÊ

Zafer AÇAR,

Dr. Öğretim Üyesi, Bingöl Üniversitesi, Kürt Dili
ve Edebiyatı Anabilim Dalı,
zafer13acar65@gmail.com,
ORCID: 0000-0001-5323-9531

Zafer AÇAR

Article Type/Makale Türü:

Research Article/Araştırma Makalesi

Received / Makale Geliş Tarihi: 05.09.2023

Accepted / Makale Kabul Tarihi: 25.09.2023

Published / Makale Yayın Tarihi: 20.10.2023

DOI: 10.35859/jms.2023.1355769

Değerlendirme ve İntihal/Reviewing and

Plagiarism:

Bu makale iki taraflı kör hakem sistemine göre
en az iki hakem tarafından değerlendirilmiştir.
Makale intihal.net adlı intihal sitesinde
taranmıştır. / This article has been reviewed
by at least two anonym reviewers and scanned
by intihal.net plagiarism website.

Citation/Atrf:

Açar, Z. (2023). Mewlûda Netemam ya
Şêx Qutbedînê Korîkî: Awirvedanek li ser
Taybetmendiyên Zimanî yên Metnê, The Journal
of Mesopotamian Studies, Jimara Taybet a
Edebiyata Kurdî ya Klasîk, rr. 85-113,
DOI: 10.35859/jms.2023.1355769.

KURTE

Wekî cureyeke edebiyata klasîk Mewlûd siyerên menzûm in û di edebiyatên gelên misliman de cihekî girîng digirin. Di Edebiyata Klasîk a Kurdî de jî vê cureyê bi Melayê Bateyî dest pê kiriye û nivîsandina van berheman îro jî dewam dike. Mewlûda Şêx Qutbeddîn Korîkî jî yek ji van Mewlûdan e lê Korîkî berhema xwe neqedandiye. Mewlûda wî xêncî malika dîsgotinê, serhev heştê û sê malik in. Ji bo ku nirxandina hêla edebî ya berhemên nivîskî tewtîbûnê dixwaze, ev xebat ji bilî hin agahiyên giştî yên derbarê edebiyata metnê, lêkolîna zimanê metnê dike mijar ku ew jî ji fonolojiyê bûyerên dangan, ji morfositaksê jî hin mijarên serekî ne ku xusûsiyetên ast û şiyana zimên a şairî dinimîn. Bi vî şiklî tê armanckirin ku resmeke giştî ya şiyana şairî ya li ser zimanê wî, devoka wî û zanîna wî ya devokên kurmançî yên mayîn bê diyarkirin. Di encama vê lêkolînê de hat dîtin ku bûyerên dangan têkilî ladan û axaftina rojane ne, şair devokên curedar ên kurmançî dizane, di metna xwe de hêmanên morfositaktîk bi hostayî bi kar anîye û bi vî awayî zimanekî belîx ê mewlûda xwe heye.

Peyvên Sereke: Edebiyata Kurdî ya Klasîk, Mewlûd, Şêx Qutbeddîn Korîkî, Lêkolîna zimanî.

Şeyh Kutbeddin Koriki'nin Tamamlanmamış Mevlidi: Metnin Dil Özelliklerine Genel Bir Bakış

ÖZ

Klasik edebiyatın bir türü olarak Mevlid manzum siyerlere örnek olarak müslüman halkların hayatında önemli bir yere sahiptir. Klasik Kürt Edebiyatında Melayê Bateyî ile başlayan bu türün yazımı günümüzde de devam etmektedir. Şeyh Kudbeddin Koriki'nin mevlidi de bu esrlerden biridir. Yazımı tamamlanmamış olan bu eser, nakarat beyiti hariç olmak üzere toplam seksen üç beyitten oluşmaktadır. Edebi eserleri değerlendirmek için eserin bütünlüğü önemli olduğu için araştırmamız eserin edebi yönüyle ilgili bazı genel bilgiler dışında dil özelliklerine odaklanmaktadır. Metnin ses bilgisi ile ilgili olarak ses olayları mercek altına alınmış, şairin dil seviyesi ve kabiliyetini ortaya koyabilecek önemli morfosentaktik konular da incelenmiştir. Sonuç olarak ses olaylarının günlük konuşma ve şiirdeki ölçü ve ahenk uyumu için yapılan sapmalar olduğu görülmüş, metinde kullanılan ifade ve kalıplardan ve morfosentaktik unsurlardan şairin zengin, sade ve belîğ bir anlatıma sahip olduğu görülmüştür. Bu anlamda şairin metninde kullandığı dilden yola çıkarak onun Kürtçe'nin Kurmanci lehçesinin farklı ağzlarına aşına olduğunu ortaya koymak bu araştırmanın amaçlarından biridir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Kürt Edebiyatı, Mevlid, Şeyh Kutbeddin Koriki, Dil incelemesi.

Sheikh Kutbeddin Koriki's Incomplete Mawlid: An Overview of the Linguistic Features of the Text

ABSTRACT

Mawlid, a genre within classical literature, holds a significant place in the lives of Muslim communities, serving as an exemplar of verse siyars. This genre, originating with Melayê Bateyî in Classical Kurdish Literature, persists to this day, with Sheikh Kudbeddin Koriki's Mawlid being one such work. Comprising a total of 83 couplets, excluding the refrain couplet, this work remains incomplete. In our study, we emphasize the importance of evaluating literary works based on their integrity, focusing on linguistic features alongside providing general insights into the work's literary aspects. We delve into sound elements related to the text's phonology, as well as critical morphosyntactic aspects that shed light on the poet's language proficiency and skill. As a result, it becomes apparent that sound events serve as deliberate deviations for the sake of rhythmic and melodic harmony, both in everyday speech and poetry. Additionally, the text reveals the poet's proficiency, evident in the richness, simplicity, and eloquence of expressions, patterns, and morphosyntactic elements employed. Consequently, one of the primary objectives of this research is to demonstrate the poet's familiarity with various dialects of the Kurmanci dialect of Kurdish, as reflected in the language used throughout the text.

Keywords: Classical Kurdish Literature, Mawlid, Sheikh Kudbeddin Koriki, Language review.

EXTENDED ABSTRACT

As a genre of classical literature, Mawlid has an important place in the lives of Muslim peoples as an example of poetic *siyar*. The writing of this genre, which started with Melayê Bateyî in classical Kurdish literature, continues today. Sheikh Qutbeddin Korikî's mawlid is one of these works. This unfinished work consists of a total of eighty-three couplets, excluding the repetitions of the refrain couplet.

Sheikh Qutbeddîn Korikî, known by the pseudonym Xakî (Khakî), was born in 1916 in a neighborhood of Batman, Turkey. He died in the same city in 1979 at the age of 63. After completing his madrasa education, Korikî received a religious *ijazah* from the Naqshbandi Order along with his scientific *ijazah*. He received his *tariqa* from Sheikh Seyda Cezeri. Korikî's Kurdish works include a verse *aqedahnama*, three poems and an unfinished mawlid. He also wrote some *qasida* in Arabic and wrote a legend about his teacher Sheikh Seyda. Our study focuses on Sheikh Qutbeddin Korikî's unfinished mawlid among his works.

Since the integrity of the work is important for evaluating literary works, our research focuses on the language features of the work, apart from some general information about the literary aspect of the work. Regarding the literary aspect of the text, it can be said that a plain and clear language is used, the poetic style specific to mawlids is adhered to and it is seen that it has a fluent style. It is also important to note that the poet was influenced by Melaye Batêyi's mawlid both in terms of subject matter and style. On the other hand, our research focused on the characteristics of the text, and while analyzing these characteristics, we focused especially on the phonology and some morphosyntactic features of the text.

Since this study deals with a text belonging to the field of Classical Literature, it is handled with a text-linguistic approach. In addition, while analyzing the language features of the text, attention was drawn to the dialectal features used by the poet, which is included in the field of dialectology in linguistic studies. Likewise, the language features were analyzed from a synchronic perspective, because when analyzing the language, two different periods were not compared, but the variants within the same period were taken as basis.

When we examine the text in terms of phonology, as seen in many works of classical literature, in this text, in addition to the standard sounds in Kurdish, Arabic sounds that are not in Kurdish are also used. In our research, the letters representing Arabic sounds were transcribed and their Latin-Kurdish equivalents are given in the method section of the study. Again, sound events that are worth analyzing in the text are scrutinized; examples of events such as sound drop, derivation, change and contraction are presented. The following can be said about the sound events in the text: The vowel "i" and the consonants "t" and "n" are particularly common. Regarding sound twinning, this event is seen especially in Arabic words. In Kurdish words that require sound doubling, the Arabic symbol for this, the *shadda*, was not used. Again, examples of sound changes are "e > a, i > e, e > û, f > v". Another phonetic phenomenon is contraction, for which the poet uses the short and long forms found in different dialects of Kurmanji. For example, while he prefers the long variant "çehv", he prefers the contracted variant "cî" of the word "cih".

On the other hand, examples are given from the morphology and syntax of the text such as future tense morpheme, conjugation of some verbs, ergative feature, inflection of masculine nouns, final prepositions from compound prepositions, different variants of some words in dialects. If we give an example; the poet used both future tense morphemes "dê" once and "wê" more often. Again, in one couplet, the poet uses the standard form of the verb "bun" but also uses the Botan variant form. This can also be seen in the use of the verb "heyin". Among the final prepositions of compound

prepositions, he uses Botan-Behdînan variants "de" and "re", and the final preposition "ve" is used as "va", which is the Serhad-Berfîrat variant. Likewise, examples of the poet's use of Kurmanji dialectal variants include forms such as "cî-cih, bira-bila, xweş-xoş, xwe-xu, xwendin-xundin".

Although the dominant dialect in the works of classical Kurdish literature is usually the Botan-Behdînan variant of Kurmanji, some poets also include some features of their own dialects in their works. In addition, since they learned other dialects of Kurmanji in the tradition of studying in madrasahs and as imams after receiving an Ijazah, it is possible to see uses other than the standard dialect in their works. In this respect, Korikî's work is noteworthy and contains data that will inspire future research in this field.

In conclusion, Sheikh Qutbeddîn Korikî, one of the last poets of Kurdish Classical Literature, wrote a mawlid in Kurdish in addition to his aqedah and poems, but he did not complete his mawlid. His mawlid consists of 83 couplets in total, excluding the repetitions of the refrain couplet. In our study, in which we examined the linguistic features of the mawlid, it was seen that the sounds that are not in Kurdish but exist in Arabic were used in the context of phonetic features, and regarding the sound events, it was determined that the sound drops and sound derivations in the text were due to deviations made to catch the harmony of meter and harmony in the poem, the sound twinning within words was seen in Arabic words, and the sound drops and sound changes were generally due to the dialectal features and daily speech style used by the poet. In terms of morphosyntactic features, the poet preserved the ergative structure except for one example, did not preserve grammatical features in the inflection of masculine nouns, and used the future tense morpheme in the variant of Botan-Behdînan in one place, but mostly in the variant common in the dialects of Serhad-Garzan-Berferat. Nevertheless, by using grammatical and lexical features specific to different dialects of Kurmanji, Korikî shows that he is familiar with these dialects, or more accurately, that he knows and uses them.

Destpêk

Ji bo lêkolînên ser zimanekî û eger hebe edebiyata bi wî zimanî hatiye îcrakirin, metnên zarî û nivîskî agahiyên girîng dihewînin ku dikevine ber lêkolînên zimannasiya metnî (ing. *text linguistic*). Têkilî xebatên li ser metnan li Rojava lîteratureke gur û geş heye ku di vê derbarê de cara pêşîn têgeha analîza gotarê (discourse analysis) Harris (1952), têgeha zimannasiya metnî jî Coseriu (1955) bi kar aniyê (Aksan û Aksan, 1991: 99; Vitacolonna, 1988; Beaugrande, 1985). Îja ji van metnan yên nivîskî xusûsên yên helbestkî zêdetir dibin materyalên lêkolînên edebî ku pirî caran zimanê wan tê îhmalkirin yan jî bi qasî edebiyata wan nakeve ber lêpîrsîn û lêkolîn. Îja ji gelek cureyên edebî mewlûd jî metnên edebiyata klasîk in ku piranî lêkolîn li ser aliyê wan yê edebî û carna jî çandî tê kirin. Hal ew e ku ev metn ji bo xebatên dialektolojiyê (zaravanasî) yê zimanekî girîng in; derbarê gramera zimên de agahiyên şênber didin, devok û diyalekta hakim ya serdemê dinimînin û dîsa ji aliyê leksikolojiyê (ferhengnasî) ve jî melzemeyekî girîng dihewînin. Herwiha ew pirî caran şewaza edebî û ya zimanî ya şair an jî nivîskar diyar dikin ku li gorî Enkvist (1973: 16) şewaz yek ji tîpên cureyên zimanî ye tevî cureyên din yên wekî demborî/demkî, herêmî, diyalektên sosyal (komezar), îdyolekt (takezar). Îja yek ji armanca vê xebatê jî nişandana xusûsiyetên zimanê metnê/şairî ye ku hêlekî ve temasî şewaza zimanî ya metnê dike.

Korikî û Mewlûda Wî

Mewlûd peyve erebî ye ku pirjimara wê *mewalîd* e û maneya wê ya ferhengî ya erebî “jidayîkbûn” yan jî “dema jidayîkbûn”ê ye (Kızıl, 2018: 1038; Maoluf, 1973) Mewlûd bi demê re bûye navê berhemên edebî yên rojbûna Hz. Pêxember, dema jidayîkbûna wî, cihê jidayîkbûna wî, jiyana wî, mûcîzeyên wî, xezayên wî, exlaq û wefata dihewînin îfade dike yan jî navê rêwresman ku tê de ev berhem têne xwendin. (Öztürk, 2018: 393; Akdağ, 2008: 85; Akyılmaz, 1999: 196; İçli, 2012: 1501).

Ji bo ku mewlûd şiyerên menzûm in û xwedî îfadeyeke helbestkî ne, meriv dikare bêje ew nişaneyên mihebeta şairan e ya ji bo Cenabê Pêxember (sew.). Îja ji ber vê mihebetê ye ku ji mewlûda yekem vir de di nava gelên misliman de ev berhem hatine nivîsandin ji aliyê şairan ve.

Ji xebatên lîteraturê em fêhm dikin ku mewlûd wekî berhem cara pêşîn bi erebî hatine nivîsandin û ew tradîsyon ji erebî derbasî zimanên devdorê bûye (Çağmar, 2004: 13) Wekî rêwresm jî di serdema Dewleta Fatimiyan de dest pê kiriye û Muzaferuddîn Gokborî (m.1232) yê zavayê Selaheddîn Eyyûbî ev rêwresm li Îran, Anatoliya û Sûrî belav kiriye (Pakalın, 1993: 552). Îja Edebiyata Kurdî ya Klasîk jî ji vê cureyê bêpar nemaye, şair û seydayan bi hemû diyalektên kurdî, xusûsên jî bi kurmançî ev mesnewî li qelemê dane. Li gorî amarên ku Ertekin (2022: 137-140) dide heta niha bi kurmançî 46ên wê telîf, 2 jê werger 48 mewlûd; bi zazakî 9, bi soranî 23 û bi hewramî 4 mewlûdên telîf hatine nivîsandin. Wekî agahiyeke melûm Mewlûda pêşîn a kurmançî Melayê Bateyî dinivîse, piştî navbireke dirêj mewlûdên kurmançî dîsa tînin nivîsandin ku îro jî ev tradîsyon berdewam e. Ji van Mewlûdên kurmançî yek jî Mewlûda Şêx Qutbeddîn Korikî ye ku ketiye ber vê lêkolînê.

Şêx Qutbeddîn Korikî yê bi nasnav Xakî, di sala 1916an de li gundê Korikê bûye ku niha taxeke Batmanê ye, dîsa li heman bajarî di sala 1979an de, di 63 saliya xwe de wefat dike. Piştî ku xwendina xwe ya medreseyê diqedîne ew destûrnameya xwe ya ilmî û herwiha ya terîqeta Neqşîbendî ji Şêx Seyda Cizîrî distîne. Korikî, wekî berhem; bi kurdî eqîdenameyeke menzûm, sê helbest û mewlûdnameyeke neqediyayî û bi erebî jî hin qesîde û menqibeyeke derheq Şêx Seyda hiştiye (Yurt, 2020: 79).

Ev xebata ku Mewlûda Korikî/Xakî vedikole, digel hin agahiyên tîkilî taybetiyên metnê yên edebî ew bêtir li ser zimanê metnê hûr dibe. Çunkî ji bo ku metnê temam nebûye anku nivîşkan maye, lêkolîna wê ya edebî jî ber ne-tewtîbûna metnê ew ê kêmbimîne loma lêkolîn ne li ser edebiyata metnê lê li ser xusûsiyetên zimanî yên metnê disekine.

Rêbaza lêkolînê

Ev xebat ji aliyê kereste û materyalê xwe ve dikeve sehaya zimannasiya metnî (ing. *text linguistic*) ji aliyê lêkolînê ve jî dikeve sehaya zaravansiyê (ing. *dialectology*) û herwiha ji bo ku hin xusûsiyetên devokan dide ber hev dikeve nav sehaya zimannasiya danberhevî (ing. *comparative linguistic*). Îja wekî teknîk jî rêbaza senkronîk bi kar tîne ku di heman demê de rewşa zimanê metnekê dinirxîne.

Xebata me ji bo ku xusûsiyetên serekî yên zimanê metneke klasîk vedikole, me pêşî anî metna mewlûdê transkrîbe kir. Ji bo ku nusxeyeke din ya vê metnê tune danberheveke van nusxeyan hewce nekir. Piştî ku me destxeta metna Mewlûdê transkrîbe kir, me berê xwe da xusûsiyetên metnê û me ew analîz kir. Ji bo transkrîpsiyonê me karakterên li jêr bikaranîn:

Karakterên erebî	Berdêla wan ya latînî	
ث	ṯ	Ṣ
ح	ḥ	Ḥ
ذ	ẓ	Ẓ
ص	ṣ	Ṣ
ض	ẓ, ḍ	Ẓ
ط	ṭ	Ṭ
ظ	ẓ	Ẓ
ع	‘	
غ	ḡ	Ḡ
ء	’	’
Apostrof	’	

Tabloya karakterên transkrîpsiyonê

1. Lêkolîna Metna Mewlûdê

Wekî ku tê zanîn, du rehendên serekî yên metnên menzûm hene ku ew jî edebiyat û zimanê wê ne. Berê jî amaje pê hatibû kirin mijara vê lêkolînê zimanê metna navhatî ye loma tenê çend agahiyên girîng derbarê edebiyata metnê de ew ê bê dan paşê lêkolîn ew ê li ser xalên girîng ên zimanê metnê be ku bi vê, em ê bidine xwe seba aliyên cîyawaz yên zimanî yên vê metnê derxin.

1.1. Edebiyat

Wekî agahiyeke melûm e ji lêkolînerên sehaya edebiyata klasîk re ku mewlûd menzûmeyên edebî ne û ji ber hestên gurr ê vegêrana nezmê helbest in. Herwiha Di edebiyata klasîk de ji bo ku teşeyên nezmê li ser qaliban saz dibin û xwedî weznê ne lêkolîner berî ku berhema edebî ya klasîk vekolin pêşiyê wê bi qalib û wezna wê ve nas dikin û pênase dikin.

Îja Mewlûda Korîkî/Xakî jî wekî ku Yurt (2020: 81) derdibirre li ser qalibê erûzê *Fa'ilatun Fa'ilun* ya behra remel saz bûye. Dîsa li gorî Yurt Korîkî çendî Mewlûda xwe li ser beşan

dabeş nekiribe jî ji qismên mewlûdê yê Hemdê Xwedê, Pesnê Pêxember, Xêra Xwendina Mewlûdê û Afirandina Nûra Pêxember herwiha dîsgotinên mewlûdê ve di bin tesîra mewlûda Bateyî de maye. Heta li gorî Ertekin (2015: 102) mewlûdên ku piştî ya Bateyî hatine nivîsandin piranî yan wergera ya Bateyî ne yan jî teqlîd an nezîre ne ji ya Bateyî re. Herwiha Ertekin belavnebûn û meşhûrnebûna mewlûdên din bi edebiyat û selaseta raser a Mewlûda Bateyî ve girêdide. Îja Mewlûda Korîkî ji gelek aliyan ve bişibe Mewlûda Bateyî jî, ew ji aliyê uslûba edebî ve xwedî îfadeyeke belîx e, digel peyv û terkîbên erebî û farisî jî zimanê wê ne giran e, zimanekî hêsan û edebî bi kar aniyê.

Wekî di qismê destpêkê de jî me gotibû lêkolîna vê xebatê ji bo ku li ser zimanê wê hûr dibe, aliyê wî yê edebî ew ê nekeve ber lêkolînê.

1.2. Ziman

Zimanê Korîkî eger em li devoka wî ya xusûsî binêrin; wekî ku Yurt (2020: 91-92) jî derdibirre ew di piraniya emrê xwe de li Batmanê jiyaye, lê li deverên din yê kurdan geriyaye bo nimûne li Wanê û navçeya wê Qelqeliyê û şagirtên wî yê ji deverine din hebûne ku vê jî hiştiye ew li devokên din ên kurmançî agahdar be. Herwiha zanîna wî ya zimanên erebî û farisî û hindik be jî tirkî tesîr li ziman û vegêrana wî kiriye.

Di vê beşê de, em ê li ser xusûsiyetên fonolojîk û morfolosentaktîk yê metnê bisekinin û nimûneyên xwe ji mijarên girîng yê ast, agahî û şiyana şairî dinimînin bidin.

1.2.1. Fonolojî

Ji aliyê fonolojîk ve meriv dikare bêje wekî gelek berhemên edebiyata klasîk ev metin jî xêncî dengên kurmançî yê standart yê di alfabe ya erebî de bi herfan tene temsîlkin, ew dengên biyanî, xusûsen jî yê erebî dihewîne ku di transkrîpsiyonê de temsîla wan dangan di beşa Rêbaza Lêkolînê de hatiye dan.

Agahiyeke melûm ji bo lêkolînerên seha şîira klasîk lihevhatina dangan ya di şîirê de ye ku wekî aheng û rîtm şîirê di lîteraturê de gelek xebat ser hatine kirin. Di lîteratura Rojavayî de ev mijar wekî “phonostylistics/fonostîlistîk” e. (Adak 2017; Aytaç 2016). Loma ya girîng di vê metnê de bûyerên dangan in ku em ê ji ketin, dariştin, dubarebûn û guherîna dangan nîşan bidin.

1.2.1.1. Bûyerên Dangan

Di metnên klasîk de eger ji bikaranîna formeke devokî nebe, şair; ketin, dariştin, dirêjkirin û kurtkirina dangan piranî bi mebesta wezna şîira xwe dikin ku ev jî mijara şewaza şair e û wekî ladan ketiye lîteraturê. Çunkî di lêkolînên fonetîk yê metna zimanekî de ladan mijareke serekî ye. Helbestvan ji bo ahenga zimanê metna xwe carna ji zimanê berbelav û hevpar yê dema xwe vediqete û nimûneyên ladanê dide. Çetin (2004: 171-172) ladana dangan wekî; ketina dengdaran, lêzêdekirina dengdaran, taybetiyên devokî, dirêjkirina dengdaran, ketina dengdaran, guherîna dengdaran tesnîf dike. Di binbeşên li jêr em ê ji van bûyerên dangan nimûneyan pêşkêş bikin.

1.2.1.1.1. Ketina dangan

Di metnê de, ketina dengdaran; 1) di peyvên erebî de ji ber şeweya bilêvkirina wan ya kurdî, bn: şukr (1/1), misl (16/1), qebr (70/1), 2) têkilî aheng û lihevanîna wezn û serwayê, bn: bimre (46/2), bixemlîne (49/1), biherkin (20/2), bişewtîne(50/1), l'qiyametê(51/2), bicvîne (58/2), sebebyet (60/1) ketina dengdaran heye. Heçî dengdar in xusûsen jî di dawiya peyvên de heye ku di zimanê axaftinê de ketina dengên “t” û “n”yê berbelav e. Bn: digo (40/1), mizgîniya (30/2), birçiya (35/1), pera (57/1).

1.2.1.1.2. Dariştina dangan

Di Mewlûdê Korîkî de dariştina dengdêran ji ber lihevanîna weznê pêk hatine. Bn: çari çem (20/2), çihar (80/2).

Dengdarên metnê jî, xusûsen di peyvên erebî de, wekî ku di eslê wan de heye dengên cot hatiye parastin ku bi şeddeyê ew hatiye nîşankiririn. Bn: “rebb (1/2), ummet (3/1), cennat (9/2), cedd (21/1), muferrah (33/1), ... nubuwwet (83/1)” Li aliyekî din di peyvên kurdî de, dengdarên ku di bilêvkirinê de cot dertên bi şeddeyê nîşan nebûne. Bn: “berr (8/1), kerr (8/1), purr (10/2)...” Çendî di kurdî de coddengî kêmbê jî di hin peyvên de xusûsen nîşannedana dengî maneyê diguherîne. Bo nimûne: “ker” wekî: 1) nabihîz, 2) perçe, 3) heywana barkêş sê peyvên jêv cuda ne û eger di metnê de bi peywenda peyv û îfadeyan dernekeve dihêle mane xira be.

1.2.1.1.3. Guherîna dangan

Di metnê de zêde nebe jî guherîna dangan heye. “e > a, mah (16/1), mazin “(33/2), “i > e, axerîn” (29/1), “i > e, xelas “, “e > û, vexû” (30/2), “f > v, zehv” (37/1).

Dîsa yek ji guherîna dengdaran a berbelav guherîna “h > y”yê ye ku şair di çend nimûneyan de denge “h”yê tercih kiriye, wekî: rohnî (18/1), şahî (66/1).

1.2.1.1.4. Racivîn

Di kurmançî de yek ji bûyerên fonolojîk jî racivîn e ku li gorî Bedirxan (2000: 60-62) meyleke peyvên ya ber bi kurtbûnê heye. Ê jî van peyvên wî nimûneyên nas di berhema xwe de daye. Ev peyvên hane wekî varyanta dirêj û ya kurt jî tên binavkirin ku kurtbûna van peyvên re racivîn hatiye gotin. Di mewlûda xwe de, şair varyantek tenê tercih nekiriye anku em ji ber terciha wî nikarin derbarê devoka wî de biryarekê bidin. Bo nimûne, wî peyva “çehv” tercih kiriye, ne ya racivî “çav” lê di heman metne de peyva racivî “cî” tercih kiriye ne “cih”. Hin peyvên ku wî bikaranîne yên dibine mijara racivînê ev in:

rohnî (18/1), hîv (22/1), bêhn (49/2), şahî (66/1), çehv (69/1), cî (79/2).

Ji bilî van nimûneyan di berhemê de bi rêya ketina heceyan awayê kurt yê peyvên hatiye bikaranîn ku ew jî nîşan dide di van nimûneyan de şair forma devokî yan jî axaftina rojane bi kar tîne. Bn:

“Cadde” ne wekî “caddeya” wekî “cada” (12/1), lêkera kirinê di rewşa fermanî de ne wekî “bike” wekî “ke” (13/2), “çiya” ne wekî çiyayekî wekî çiyakî (34/2), “lembe” ne wekî lembeyê wekî lembê (48/2)

1.2.2. Morfosentaks

Di xebatên bi vî teherî de ji bo analîzên diyalektolojîk problemek heye ku ew jî ne xwerûbûna devoka şair e. Anku şairê metnê piranî bi devoka standart a şîra kurdî binivîse jî ew carna ji devoka xwe carna jî -ji bo ku li gelek deverên kurdî geriyaye anku li deverên çiyawaz medrese xwendiyê- hin qalib û îfadeyên deverine din jî di berhema xwe de bi cih dike loma zor e meriv devokên kurmançî yên xasî şairan ji berhemên wan derxe. Lê eger em awirekî giştî bidine ser zimanê metnê em dibînin ku digel hin qalib û îfadeyên devokî şairî devoka standart a Edebiyata Klasîk a Kurdî bi kar aniye. Dîsa jî di berhemê de çî jî aliyê rêzimanê ve çî jî aliyê ferhengê ve be şair peyv û îfade bi kar anîne ku ji devokên curedar yên kurmançî ne. Bo nimûne:

1.2.2.1. Morfema dema bê:

Di kurmançî de, xusûsen di devoka berhemên klasîk de morfema dema bê wekî “dê” bi kar tê ku di devokên din yê kurmançî de wekî “ê/yê” û “wê” jî heye. Di vê berhemê de em dibînin ku şair piranî şeweya der-Botî-Behdînanî bi kar tîne:

Wê mufferreh be di nava meşşerê
Hem vexû avê ji hewzê kewşerê

Di malikên 42, 46, 51, 52, 53, 57, 61 û 71an de jî heman morfem hatiye bikaranîn. Lê di malika 68an de morfema “de”yê bi kar tîne.

Kî bide xundina mewlûdê di mala xu de
Dê Xuda hîfz ke ji dij û hasid e

1.2.2.2. Kişandin û Bikaranîna hin Lêkeran:

Nimûneyeke din jî lêkera “bûn” e ye ku şair li cihekî (malika 55an) bi şeweya standart, di malika 64an de bi şeweya Devoka Botanê kişandiye:

Herçî tiştê ku ji van tevli bibe
Pir teberrik hem gelek zêde dibe

Hem Celaluddîn riwayet kirebî
Herçiyê lê bixûnin mewlûda nebî

Herwiha di malika 72yan de lêkera “heyin” bi şeweya Botî hatiye kişandin:

Ew kesê hubba nebî di qelbê de hebî
Ev qeder e jê re bizan (yeqîn) kafî dibî

Wekî wê, lêkera “çûn”ê di devoka Botanê de, bi raveya fermanî wekî “biçe” tê bikaranîn ku di devokên din ên kurmançî de wekî “here” yan jî “dere” li kar e. Şair forma “biçe”yê ya Botî bi kar aniye (malikên 42 û 63yan).

Herwiha lêkera latinê, di forma wî ya pasîv de, dema bi şeweya “bihên” di raweya daxwazî de bi kar tîne varyanta devoka Botanê û ya Miks-Xîzanê “bête” tercih kiriye, (malikên 39, 41 û 44an).

Dîsa di berhemê de di lêkerên “xwendinê” de şair ne “ser’e” lê “ber’û” bi kar aniye ku me di transkrîpsiyonê de ew wekî “xundin” guhezt. Lê bo nimûne em dema li Mewlûda Bateyî dinêrin ew bi “ser’e”yê hatiye nivîsandin, (malikên 39, 41, 44, 57, 63, 68an).

1.2.2.3. Rewşa Ergatîv:

Di metnê de em dibînin şair rewşa ergatîv parastîye, heta di lêkolîna xwe de Yurt (2020: 92) jî eqîdeya wî nimûneyekê nîşan dide ku ew li gorî rewşa ergatîf lêkerê dikişîne. Lê di mewlûda wî de, di nimûneya li jêr de ergatîv ji holê radibe:

Me gerandî ummeta şahê huda
Tabî’ê Ehemmed Muhammed muqteda

Di nimûneya li jor de awayê risteyê yê tam divê wiha be: “Wî (Xuda) em gerandin.”

1.2.2.4. Tewang:

Di mijara tewangê de, xusûsen di tewanga navdêrên nêrza de, ji bo ku sistayiyek heye pîrî caran navên nêrza nayên tewandin. Jixwe Celadet Bedirxan sê rewşên tewanga navên nêr jî dide ku li gorî wî meyla tewangê di navên nêr de ber bi rabûnê ye. Di berhema Korikî de jî navdêrên nêr di rewşa bikerê de netewiyane ku di herdu malikên jêrîn de, eger ne ji ladana weznê be divê nav wekî Cuneydî û Celaleddînî bitewiyana.

45. Hem hîkayet kir Cuneyd zatê zerîf
Ew kesê hâzîr ke mewlûda şerîf

64. Hem Celaluddîn riwayet kirebî
Herçiyê lê bixûnin mewlûda nebî

1.2.2.5. Bazinedaçek:

Şair di bazinedaçekan de; paşdaçek “da-de”yê bi forma Botî “de”yê de bi kar tîne:

68. Kî bide xundina mewlûdê di mala xu de
Dê Xuda hîfz ke ji dij û hasid e

70. Hem di qebrê de sehil dike bê guman
Ser mirî dide sûala qaşidan

72. Ew kesê hubba nebî di qelb de hebî
Ev qeder e jê re bizan kafî dibî

Herwiha paşdaçek “ra-re”yê jî bi heman forma Botî wekî “re”yê de bi kar tîne:

73. Herçiyê ku hubba resûl jê re tune
Roj şev bêjim li cem qeydî tune

81. Çûn di pey re çêkirî duwazde hîcab
Tev ji bo nûra ‘ezîm û mustetab

Lê paşdaçek “va-ve”yê bi forma Serhedî û Berfiratî wekî “va” bi kar aniye:

Herçiyê qedrê wî hezim zehv bike
Her wekî îslam ji nû va sax dike

1.2.2.6. Cînava Heçî (Herçi):

Korikî di mewlûda xwe de cînava heçî serkeftî bi kar aniye ku hem li vegêrana mewlûda wî hatiye hem jî belaxat daye vegotina wî.

55. Herçî tiştê ku ji van tevlî bibe
Pir teberrîk hem gelek zêde dibe

73. Herçiyê ku hubba resûl jê re tune
Roj şev bêjim li cem qeydî tune

74. Herçiyê ku ji hubba we şewqê xalî ye
Roj û şev bêjim li nik bê feyde ye

1.2.2.7. Varyantên hin Peyvan:

Şair peyva “cî” (79/2) ya Serhedî û Berferatî bi kar aniye ku beramberî wî di devokên Botan û Behdînanê forma dirêj “cîh” bi kar tê. Nimûneyeke din jî peyva “bira” (48/1) ya Serhedî ye ku di devokên Botan-Behdînanê de wekî “bila” li kar e. Herwiha peyvên di kurmanciya standart û Devoka Botanê de yên wekî “xwe, xweş, xwendin” tên bikaranîn wî wekî “xu, xoş xundin” bi kar anîne.

Ev nimûneyên hanê nîşan didin ku Şêx Qutbeddîn Korikî digel ku devoka standart a şîira klasîk bi kar aniye jî, ji ber ku ew li Batmanê bûye û li deverên ciyawaz maye di vê berhema xwe pêbendî devokekê tenê nemaye û dewlemendiya îdyolektiya (takezar) xwe nîşan daye. Xêncî van nimûneyan eger li ser peyvrêziya metnê lêkolînek bê kirin, ew ê bê dîtîna ku Korikî hem ji aliyê maneyê hem ji aliyê avasaziyê ve risteyên serkeftî bi kar anîne û bi van risteyan asta belaxatê ya vegêrana xwe berz kiriye.

Encam

Yek ji şairên Edebiyata Klasîk a Kurdî Şêx Qutbeddînê Korikî tevî aqîdename û hin şîirên kurmancî wî mewlûdeke kurmancî jî nivîsiye lê ew temam nekiriye. Mewlûda wî xêncî malika dîsgotinê 83 malik in. Di vê lêkolînê de me li ser zimanê mewlûda Korikî analîzeke zimanî kir ku ew jî ji sehaya fonolojiyê bûyerên dangan û mijarên morfosentaktîk ku di kurmanciya kurmancî de cihekî xwe yê girîng hene.

Hat dîtîna ku şair ji aliyê fonolojiyê ve xêncî dengên kurmancî, yên erebî jî bi kar anîne ku ew bi herfên erebî yên derî alfabeya kurmancî nîşan dane. Bûyerên dangan yên di metna wî de; ketin û dariştina dengdêran piranî têkilî ladanê ji ber lihevanîna wezna helbestê û serwayan, cottengî anku dubarebûna dengdaran di peyvên erebî de, ketin û guherîna dengdaran ji ber bikaranînên wî yên devokî yan jî axaftina rojane ne.

Ji aliyê morfosentaktîk ve jî şair xêncî nimûneyekî rewşa ergatîv parastiye, tewanga navdêrên nêrza neparastiye, morfema dema bê ji bilî nimûneyekî bi qaydê Serhedî û Berferatî bi kar aniye. Dîsa xusûsiyeteke Korikî jî ew e wî varyantên ciyawaz ên cuda yên devokên kurdî di berhema xwe de bi kar anîne ew jî eleqe, zanîn û agahdariya wî ya li ser kurmancî nîşan dide.

Çavkanî

- Adak, A. (2017). Destnivîsên Mewlûda Melayê Bateyî di Arşîva A. Jaba de: Nasandin û Analîz. *The Journal of Mesopotamian Studies*, 2 (2), 1-29.
- Adak, A. (2017). Aheng û Mûsiqî di Helbestên Melayê Cizîrî de. *Mukaddime*, Jîmar: 8, r. 41-76.
- Aksan, M û Aksan, Y. (1991). Metin Kavramı ve Tanımları. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 2, r. 90-104.
- Bateyî, Melayê (2012). *Mewlûd*. (amd. Huseyn Şemrexî). Stenbol: Nûbihar.
- Bayezîdî, Mela Mehmûdê (2010). *Adat û Rusûmatnameê Ekradiye* (lêkolîn: Jan Dost). Stenbol: Nûbihar.
- Bedirxan, C. û Lescot, R. (2000). *Kürtçe Dilgisi (Kurmanci)*. ç. 5. Stenbol: Doz.
- Çağmar, E. (2004). *Edebi Açından Arapça Mevlidler*. Ankara: İlahiyat
- Çetin, N. (2004). *Şiir Çözümleme Yöntemi*. Ankara: Öncü Kitap
- Enkvist, N. E. (1973). *Linguistic Stylistics*, Paris: Mouton
- Ertekin, M. Z. (2015). Mela 'Eliyê Baqustanî û Mewlûda Wî. *Mukaddime*, 6 (1), 101-138. DOI: 10.19059/mukaddime.41484
- Ertekin M. Z. û Ertekin, N. (2017). *Kurteîroka Mewlûdnameyên Kurdî*. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi Genişletilmiş Özetler Kitabı, Şarkiyat Bilim ve Hikmet Vakfı Yayınları, Diyarbakır, r.149-155.
- Ertekin, M. Z. (2022). *Kürtçe Siyer Yazıcılığı*. İstanbul: Siyer Akademi.
- İlhan, Z. (2013). *Mewlûda Mela Huseynê Bateyî (Metn û Lêkolîn)*, Teza Lisansa Bilind a Neçapbûyî, Mardîn: Zanîngeha Mardîn Artukluyê, Enstîtûya Zimanên Zindî yê li Tirkîyeyê, Şaxa Makezanista Ziman û Çanda Kurdî.
- Kızıllı, H. & Şingâr, & C. Çetin, R. (2015). "Ceribandinek li Ser Senifandina Mewlûdên Kurdîya Kurmançî li Gor Mijarên Wan", Diyarbakır: *International Journal of Kurdish Studies*, 1/1.
- Korikî, Şêx Qutbedînê (Destxet). *Mewlûd*. Berhema Neçapkirî.
- Pakalın, M. Z. (1993). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, MEB Yayınları, C.2, İstanbul.
- Öztürk, M. (2018). Süleyman Çelebi ve Mela Huseynê Bateyî'nin Mevlidlerine Karşılaştırmalı Bir Bakış. *TurkishStudies*. Volume 13/5, Winter 2018, p. 389-418, DOI: <http://dx.doi.org/10.7827/13040>
- Trask, R.L. (2007). *Key Concepts in Language and Linguistics*, (ed. Stockwell, P.), Routledge, Oxon.
- Yurt, N. (2020). Şêx Qutbedînê Korikî: Jiyan, Berhem û Kesayetiya wî ya Edebî. *Kurdîname*, (3), 76-98.

Pêvek 1: Transkrîpsiyona Mewlûda Şêx Qutbedînê Korîkî

1. Hemd û şukr û hem şenaê bê'eded
Roj û şev daîm ji bo rebbê Şemed
  2. Ew îlahê pur cewad û hem kerîm
Daye me dînê 'ezîz û musteqîm
  3. Me gerandî ummeta şahê huda
Tabî'ê Eħmed Muħemmed muqteda
  4. Ew Xudaê bê şerik û bê heval
Dînê me kamil kir û nazik delal
  5. Y'enî da me ew resûlê sade nûr
Hem digel hûr we ğilman û quşûr
  6. Xaliqê erd û sema û kaînat
Xoş li me îhsan kirî Qur'an xelat
  7. Ew Xudaê bê zewal û bê wezîr
Bê nezîr û bê mîsal û bê 'eşîr
  8. Raziqê mexlûqê beħran we ber
Ger çi kor bin hem çi şeħt bin ew çi ker
  9. Em ji te herdem dixwazin ey kerîm
Me bikî mesrûr bi cennat û ne'îm
  10. Her ji me zenb û gunahê pur leîm
Tu 'efû kî wan bi ğufrân ey reħîm
  11. Me bike şabit li ser cada zerîf
Ew rêya Eħmed we eşhabê şerîf
  12. Tu bide îman di weqta sekretê
Tu le'in dûr ke ji me wê sa'etê
  13. Şellî ya rebbî 'ela taha metîn
We 'ela alîn we şeħbîn kulle ħîn
- Ger dixwazin wan cennatê 'aliyat
Pur bixûnin ser Muħemmed eş-şelat*
14. Her zeman û şal û mah û hefte îm
Pur muða'ef ew şelatê nazenîn
  15. Ew bibarin mislê barana buhar
Ser Muħemmed al û eşhabê kubar
  16. Ey şefî'ê, me gunehkarê melûl
Tu bike mehder ji bo me ey resûl
  17. Şellî ya rebbî 'ela şahê heħîm
Ta hebin dunya we cennatê ne'îm

18. Ew Muħemmed rohnîya herdu cihan
Şahîbê m'îrac û xîlwa la mekan
19. Xûliya n'ela Muħemmed Muştefa
Pê şerîq bûn zem zem rukn û şefa
20. Şellî ya rebbî 'ela ceddîl Huseyn
Ta biherkin çari çem fil cenneteyn¹
21. Fexrê cumle enbiya û murselîn
Muştefa yê şadiqê tahir emîn
22. Yek îşaret daye hîva asîman
Hîv du şeq bû hate erdê ew 'eyan
23. Şellî ya rebbî 'ela şahê 'ereb
Ma yemûcû'ssalîkûne bîl-tereb
24. Ew kelîmê rebbê banî'd la mekan
Rabû perde wî xu da dinê 'eyan
25. Ey şefî'ê 'aşîyû hem muznîbîn
Tu şefa'et ke ji bo min kemterîn
26. Tu bide min taze ava kewserê
Min bike mesrûr di nava meşserê
- Ger dixwazin wan cennatê 'aliyat
Pur bixûnin ser Muħemmed eş-şelat*
27. Hûn werin rûnin edeb kin ey bira
Da bixûnin mewlûda xeyrul wera
28. Tev werin guhdarê mewlûdê bibin
Dergehê mizginiya da li we vebin
29. Gotiye Ehmed Muħemmed Muştefa
Mewlûda min ew kesê bi şidq û şefa
30. Qedrê wî bigire delal û nazenîn
Ez şefî'ê wî me roja axerîn
31. Wê muferreh be di nava meşserê
Hem vexû avê ji hewzê kewserê
32. Şerfê nîv dirhem ji bona mewlûdê
Şubhetê yek çiyakî zêr e li cem Xudê
33. Şerf bibe ji bona feqîr û birçiya
Xêra wî mazin dibe mişle² çiya

---

¹ Ta biherkin herdukanê cenneteyn

² şubhê

34. Hem Ebûbekr Şiddîq wuha gotiye³
Qedrê mewlûdê kê pur girtiye⁴
35. Dirhemek daye ji bona qirayetê⁵
Ew ‘ezîz bû min heval e li cennetê⁶
36. Hem wuha gotî îmam zatê ‘Umer
Qedrê mewlûdê ‘ezîm kin bê qeder
37. Herçiyê qedrê wî hezim zehv bike
Her wekî îslam ji nû va sax dike
38. Hem Îmam ‘Uşman digot bixûne bi kemal
Dirhemek kê şerf bike ji bona delal
39. Bête xundin mewlûda ceddê Huseyn
Xêra wê wek xaziyê Bedr û Huneyn
40. Hem digo Îmam ‘Elî şahê ereb⁷
Kê mezin ke mewlûdê ew bibe sebeb⁸
41. Hem ew bike cehdû se’yê pur gerîb
Bête xundin mewlûda tahir hebîb
42. Wê îmana xu xelaş ke hem bi nûr
Biçe cennetê bê hesab surûr⁹
43. Hesen el-Beşrî digot ez hiz dikim
Zêrê min hingê Ûhûd bin şerf bikim
44. Ku bête xundin¹⁰ mewlûda Ehmed Beşîr
Lê xilaş bim ez di wê roja ‘esîr
45. Hem hikayet kir Cuneyd zatê zerîf
Ew kesê hazır ke mewlûda şerîf
46. Zêde t’ezîm û we îkrameke ‘eyan
Weqta bimre wê xilaş ke ew îman
47. M‘erûfê Kerxî digotî ba kemal¹¹
Kê ku çeke xûrina qenc û delal
48. Hem bibêje xelqê “bira bîn” gazî ke
Lembê pêxe şerbetê hazır bike

---

³ Hem hikayet kir Ebûbekrê şerîf

⁴ Qedrê mewlûdê kê girtî zerîf

⁵ xundinê

⁶ li wê dinê

⁷ Xweş digot Heyderê Kerrar

⁸ li wan bibe bihar

⁹ ne hesab ne kudûr

¹⁰ da bixûnin bidil

¹¹ ey hevalê bidil

49. Xu bixemlîne cilê nû li xwe bike
Dermanê bênxoş xwe pê tezyîn bike
50. Hem bişewtîne buxûrxanê temîz
Da bixûnin mewlûda şahê ‘ezîz
51. Wê Xuda wî şexsî roja axretê¹²
Bi hürmeta Eħmed Muħemmed l’qiyametê¹³
52. Heşir ke nav enbiya û murselîn
Wê bidê qeşra ji e‘ela ‘ilîyyîn
53. Fexruddîn er-Razî go: “ey nazenîn”
Kê bixûne mewlûda sulţanê dîn
54. Ew li ser xu û we zada xwarinê
Wê mubarek bin diyûmna xundinê
55. Herçî tiştê ku ji van tevlî bibe
Pir teberrik hem gelek zêde dibe
56. Bêne danîn ey birader av li pêş
Ew dibe derman ji bo derdan û êş
57. Bête xundin ger li ser new‘ê pera
Wê bibin zêde gelek pir bin bira
58. Ku Muħemmed şafi‘ê îmamê dîn
Kî ku bicvîne birayê muslimîn
59. Hem mekanek xalî ke rewnaq bike¹⁴
Xwarinê çêke gelek îhsan bike
60. Ev sebebyet ke bi qedrek pur ‘ezîm
Bête xundin mewlûda Şahê kerîm
61. Wê heşir ke wî Xudaê ‘alemîn
Tevlî şiddîq û şehîd û şaliħîn
62. Sirriyê Seqtî hîkayet kir ‘eyan
Kî ji bo ħubba Resûlê îns û can
63. Biçe ber mewlûd û xundin qira’etê
Her wekî ew biçe bagê cennetê¹⁵
64. Hem Celaluddîn riwayet kirebî
Herçiyê lê bixûnin mewlûda nebî
65. Cebraîl û ‘Ezraîl û Îsrafil
Hem digel quddûsiyan Mikaîl

---

¹² saetê

¹³ şefî‘ê axretê

¹⁴ tezyîn bike

¹⁵ şahê ummetê

66. Ew bi şahî tîne wî der şef bi şef
Rehm dibare tev di‘a dikin çar teref
67. Boxoy zad û heçiyê li wir sam‘i in
Ew ji bo hubba nebî bûn hazir in
68. Kî bide xundina mewlûdê di mala xu de
Dê Xuda hifz ke ji dij û hasid e
69. Hem ji çehv û agir û qeht û gela
Wî yû tevê mal û weled jê new‘ê bela
70. Hem di qebrê de sehil dike bê guman
Ser mirî dide sûala qaşidan
71. Kin me gotin weşf û n‘etê bê hisab
Ger beyan kim wê dirêj be ev kitab
72. Ew kesê hubba nebî di qelbî de hebî¹⁶
Ev qeder e jê re bizan¹⁷kafî dibî¹⁸
73. Herçiyê ku hubba resûl jê re tune
Roj şev bêjim li cem qeydî tune
74. Herçiyê ku ji hubba we şewqê xalî ye
Roj û şev bêjim li nik bê feyde ye
75. Qedrê mewlûdê bizanin ey bira
Da li axretê ew bibe şem‘ û çira
- Ger dixwazin wan cennatê ‘aliyat
Pur bixûnin ser Muhemmed eş-şelat*
76. Beriya¹⁹ ‘erd û şema lewh û qelem
‘Erş û kursî enbiya û muhterem
77. Ger îrade Şan‘iê mutleq wedûd
Ku bike ‘alem seraser der wucûd
78. Ewwela bike qebde nûra nazenîn
Girtî Xaliq ew ji nûra xwe yeqîn
79. Gote wî tu bibe hebîbim ba şefa
Ew di cî de bû²⁰ Muhemmed Muştefa
80. Daîma tesbîh dikir nûra kubar
Şeş şed û bîst û çihar şalan hezar

---

¹⁶ jê re hebe

¹⁷ yeqîn

¹⁸ be

¹⁹ Hêjna ev

²⁰ bûye Ehmmed

81. Çûn di pey re çêkirî duwazde hîcab
Tev ji bo nûra ‘ezîm û mustetab
82. Ew çi bûn²¹ qudret nubuwwet menzîlet
T‘ezîm û şunnet keramet merhemet
83. Ref‘et ta‘et hidayet bûn yeqîn
Hem se‘adet hem şefa‘et îh çunîn

---

²¹ Ew çe bûn şeh

Pêvek 2: Destxeta Mewlûda Şêx Qutbedînê Korîkî

